

Lovforslag nr. L 230. Fremsat den 29. april 1987 af arbejdsministeren (Henning Dyremose)

Forslag

til

Lov om ændring af lov om Arbejdsmarkedets Tillægspension

(Differentierede satser m.v.)

I lov om Arbejdsmarkedets Tillægspension, jf. lovbekendtgørelse nr. 543 af 6. oktober 1982 foretages følgende ændringer:

1. Efter § 4 indsættes som nyt kapitel:

»Kapitel II a

Deling af medlemskredsen

»§ 4 a. I kollektive overenskomster og aftaler, som en minister eller en kommunal myndighed har indgået eller godkendt, og som er opsagt eller kan opsiges til udløb senest med udgangen af 1987, kan det inden dette tidspunkt aftales, at de pr. 1. januar 1982 gældende bidragssatser ikke skal kunne forhøjes efter bestemmelsen i § 19, stk. 3.

Stk. 2. I almindelige bestemmelser om løn- og arbejdsforhold, som en offentlig myndighed har fastsat eller godkendt i perioden fra 1. januar til 31. december 1987, kan det bestemmes, at de pr. 1. januar 1982 gældende bidragssatser ikke skal kunne forhøjes efter bestemmelsen i § 19, stk. 3.

Stk. 3. Arbejdsgiveren betaler bidrag efter stk. 1 og 2 for alle lønmodtagere, der er omfattet af de nævnte overenskomster, aftaler eller almindelige bestemmelser.

Stk. 4. Arbejdsministeren fastsætter efter indstilling fra bestyrelsen for Arbejdsmarkedets Tillægspension regler om beregning og udbetaling af tillægspension, herunder fuld tillægspension, for de medlemmer, der er

nævnt i stk. 1-3«.

2. I § 5, *stk. 2*, indsættes efter »§ 19, stk. 2«: » , og regler fastsat efter § 4 a, stk. 4«.

3. I § 8, *stk. 1* og *stk. 4*, indsættes efter »§ 15«: »eller § 4 a«.

4. I § 11, *stk. 2*, indsættes efter »kapitel III«: »eller regler, fastsat efter § 4 a, stk. 4«.

5. I § 13, *stk. 2*, indsættes efter »i henhold til § 5, stk. 2«: »eller regler, fastsat efter § 4 a, stk. 4«.

6. I § 15, *stk. 5*, indsættes efter »bidrag«: »efter stk. 1-4 med de ændringer, der er fastsat efter § 19, stk. 3«.

7. I § 19, *stk. 3, 1. pkt.*, indsættes efter »bidragene«: »efter § 15«.

8. I § 19 indsættes som stk. 4:

»*Stk. 4.* Såfremt det ved opgørelserne viser sig, at de beregnede pensionsudgifter overstiger indtægterne, skal ledelsen fremkomme med en indstilling til arbejdsministeren om at nedsætte pensionsbeløbene for fremtidige tillægspensionister efter § 4 a.«

§ 2

Loven træder i kraft dagen efter bekendtgørelsen i Lovtidende.

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

Lov nr. 46 af 7. marts 1964 om Arbejdsmarkedets Tillægspension (Folketingstidende 1963-64, sp. 1820, 1989, 3315 og 3418; tillæg A, sp. 573; tillæg B, sp. 269 og 373; tillæg C, sp. 197) er senest bekendtgjort ved lovbekendtgørelse nr. 543 af 6. oktober 1982.

Lovforslaget tilsigter at indføre differentierede satser i Arbejdsmarkedets Tillægspension (ATP).

Siden ATP's oprettelse i 1964 er der gennemført to opskrivinger af ATP-bidraget. Første gang i 1972, hvor bidraget blev opskrevet med 66 $\frac{2}{3}$ pct., og anden gang i 1982, hvor opskrivningsprocenten var 170.

Den 30. marts 1987 har ATP's repræsentantskab enstemmigt godkendt bestyrelsens indstilling om, at bidragene til tillægspensionsordningen forhøjes med 100 pct., således at halvdelen af forhøjelsen gennemføres med virkning fra den 1. januar 1988 og den anden halvdel af forhøjelsen fra den 1. januar 1990.

Under forhandlingerne om nye overenskomster mellem Finansministeriet og TFU og CO-Stat samt mellem Kommunernes Landsforening, Amsrådsforeningen, Foreningen af Kommuner i Københavns Amt, Københavns Kommune og Frederiksberg Kommune og KTO, blev det henholdsvis den 26. januar 1987 og den 2. februar 1987 aftalt, at ATP-opskrivningen kan »konverteres« til puljebeløb på det offentlige arbejdsmarked. Dette indebærer en differentiering af ATP-bidraget, som skal gennemføres ved lov.

ATP's bestyrelse har den 30. marts 1987 taget til efterretning, at der i aftaler og kollektive overenskomster, indgået eller godkendt af en minister eller en kommunal myndighed med en lønmodtagerorganisation, er mulighed for at konvertere forhøjelsen af ATP-bidraget til et puljebeløb. Der er i bestyrelsen, med undtagelse af repræsentanten for Sammenslutningen af Landbrugets Arbejdsgiverforeninger, enighed om, at en lovændring, som muliggør en differentiering af ATP-bidragene, kun

bør gælde for lønmodtagere, som er omfattet af de ovennævnte kollektive overenskomster og aftaler.

I overensstemmelse hermed foreslås det, at der indføres differentierede ATP-satser på det offentlige arbejdsmarked som led i overenskomstforhandlingerne 1987.

Sammenfattende indebærer lovforslaget, at størstedelen af ATP-medlemmerne følger lovens hidtidige regler. For denne medlemsgruppe indbetales der det ATP-bidrag, som repræsentantskabet har besluttet, og gruppen får ved det fyldte 67. år udbetalt tillægspension på grundlag af de indbetalte bidrag, dog højst den fulde tillægspension, som repræsentantskabet har fastlagt, jf. lovens § 19.

For offentligt ansatte ATP-medlemmer, der er omfattet af en kollektiv aftale eller overenskomst eller af almindelige bestemmelser om uændrede ATP-bidrag, udgør det fulde bidrag 1.166,40 kr., og ved det fyldte 67. år udbetales tillægspension på grundlag af de indbetalte bidrag med den sats – dog højst den fulde tillægspension – som arbejdsministeren fastsætter regler om efter indstilling fra bestyrelsen for ATP. Beregningen af tillægspension til disse medlemmer tager udgangspunkt i det pensionsniveau, der blev fastsat pr. 1. januar 1982 og gælder for alle medlemmer frem til 1. januar 1988, men følger iøvrigt de samme principper som for de øvrige ATP-medlemmer.

Forhøjelse af de uændrede bidrag kan kun ske ved lov.

Økonomiske og administrative konsekvenser

Lovforslaget forventes ikke at medføre væsentlige økonomiske konsekvenser for det offentlige.

Forslaget vil have administrative konsekvenser for de offentlige arbejdsgivere, der er forpligtet af en kollektiv aftale eller overenskomst om uændrede ATP-bidrag eller almindelige bestemmelser herom. Disse arbejdsgivere skal foretage særskilt indbetaling og indberetning af hver af de to typer ATP-bidrag mod en samlet indbetaling og indberetning – både af hensyn til ATP-ordningen og af

hensyn til Fællesopkrævningssystemet for arbejdsmarkedetsbidrag, som administreres af ATP.

Lovforslaget vil indebære væsentlige økonomiske og administrative konsekvenser for ATP.

Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser

Til § 1

Til nr. 1

Den foreslåede § 4 a opdeler ATP-medlemmer i to grupper.

§ 4 a indeholder undtagelsen for det offentlige arbejdsmarked om, at det inden udgangen af 1987 kan aftales eller bestemmes, at de pr. 1. januar 1982 gældende bidragssatser ikke skal kunne forhøjes efter bestemmelsen i § 19, stk. 3. Der skal således indbetales bidrag efter de bidragssatser, som ATP's repræsentantskab har fastsat som gældende fra 1. januar 1982 indtil 1. januar 1988 for alle ATP-medlemmer. Det årlige bidrag for en fuldtidsbeskæftiget lønmodtager udgør 1.166,40 kr. Disse bidragssatser kan kun ændres ved lov.

Betingelser for § 4 a-medlemskab

§ 4 a, stk. 1, omfatter fornyelse af kollektive overenskomster og aftaler, som en minister eller en kommunal myndighed har indgået eller godkendt, og som er opsagt eller kan opsiges til udløb senest med udgangen af 1987. Der er således tale om kollektive overenskomster og aftaler, der fornys som led i overenskomstforhandlingerne 1987 på det offentlige arbejdsmarked, herunder aftaler m.v., hvori Det offentlige Aftalenævn på Grønland er part. Aftalen eller overenskomsten om § 4 a-medlemskab skal være indgået eller godkendt senest den 31. december 1987.

§ 4 a, stk. 2, omfatter almindelige bestemmelser om løn- og arbejdsforhold, som en offentlig myndighed har fastsat eller godkendt i perioden fra 1. januar til og med 31. december 1987. Der er tale om visse ensidigt fastsatte regler om løn- og arbejdsforhold, som gælder for offentligt ansatte, der ikke er omfattet af en overenskomst eller aftale.

Hvis samme overenskomst m.v. omfatter forskellige grupper af lønmodtagere, er der ikke noget til hinder for, at der aftales § 4 a-medlemskab for en eller flere af grupperne.

Hvis den pågældende arbejdsgiver er bundet af en overenskomst m.v. om uændrede ATP-satser,

skal arbejdsgiveren tilbageholde lønmodtagerandelen i lønnen og indbetale det samlede, uændrede bidrag til ATP for de lønmodtagere, der er omfattet af overenskomsten m.v., jf. stk. 3.

Det følger heraf, at den enkelte lønmodtager enten som medlem af den pågældende lønmodtagerorganisation direkte skal være omfattet af overenskomsten, eller at det i det enkelte ansættelsesforhold skal være bestemt, at ansættelsen sker på overenskomstens vilkår. For den lønmodtager, der ikke er medlem af den lønmodtagerorganisation, der har indgået den kollektive overenskomst eller aftale, skal der således tilbageholdes bidrag i lønnen og indbetales bidrag efter § 15, jf. § 19, medmindre lønmodtageren har accepteret, at overenskomstens vilkår i det hele er gældende i ansættelsesforholdet.

Endelig er det en betingelse, at den kollektive overenskomst eller aftale er indgået eller godkendt inden udgangen af 1987, og at den er opsagt eller kan opsiges til udløb senest på dette tidspunkt. Overenskomster eller aftaler, der bliver opsagt eller kan opsiges efter denne dato, kan ikke danne grundlag for indbetaling af det uændrede bidrag.

For de almindelige bestemmelser for løn- og arbejdsforhold er det en betingelse, at de er fastsat eller godkendt i perioden fra 1. januar til og med 31. december 1987.

Beregning af pension til § 4 a-medlemmer

Udbetalingen og beregningen af pensionsbeløbene til § 4 a-medlemmerne skal følge lovens almindelige regler i kapitel III, herunder §§ 6-8, som ændret senest ved godkendelse i ATP's repræsentantskab med virkning fra 1. januar 1982 og senest offentliggjort i §§ 2-3 i Arbejdsministeriets bekendtgørelse nr. 808 af 3. december 1986 om ydelse fra og bidrag til ATP.

Beregning af tillægspension for § 4 a-medlemmerne vil tage udgangspunkt i det pensionsniveau, som blev fastsat pr. 1. januar 1982 og gælder for alle medlemmer frem til 1. januar 1988, og følge de samme principper som for de øvrige ATP-medlemmer.

Derfor foreslås det, at bestyrelsen for ATP afgiver en indstilling om beregning og udbetaling af tillægspension, herunder fuld tillægspension, for § 4 a-medlemmerne i overensstemmelse hermed. Indstillingen skal også omfatte regler om pension for medlemmer, der har indbetalt bidrag efter både § 4 a og § 15. På baggrund af indstillingen fastsætter arbejdsministeren regler herom.

Konsekvenser for Fællesopkrævningssystemet for arbejdsmarkedsbidrag

Lovforslaget indebærer, at der bliver to sæt bidragssatser – ét efter § 4 a og ét efter § 15. Det bemærkes, at lovens § 15 indeholder de bidragssatser, der var gældende i perioden mellem 1. oktober 1972 og 1. januar 1982 efter godkendelsen i ATP's repræsentantskab efter § 19. De gældende satser (frem til 1. januar 1988) er senest offentliggjort i § 4 i Arbejdsministeriets bekendtgørelse nr. 808 af 3. december 1986 om ydelser fra og bidrag til ATP.

De to sæt satser har betydning for Fællesopkrævningssystemet (FOK) for arbejdsmarkedsbidrag, som administreres af ATP. Der beregnes et samlet arbejdsmarkedsbidrag, der består af bidrag til Lønmodtagernes Garantifond, Arbejdsgivernes Elevrefusion, Arbejdsmarkedsuddannelsesfonden, arbejdsløshedsforsikring og førtidspension på grundlag af det ATP-bidrag, som den enkelte arbejdsgiver har indbetalt. Hver gang en arbejdsgiver har indbetalt ATP-bidrag for mere end en fuldtidsbeskæftiget lønmodtager, skal den pågældende betale et tilsvarende samlet arbejdsmarkedsbidrag. Har en arbejdsgiver f.eks. indbetalt ATP-bidrag for 5 fuldtidsbeskæftigede, skal den pågældende betale 4 fulde, samlede arbejdsmarkedsbidrag.

De to sæt forskellige, men parallelle bidragssatser medfører, at det samme indbetalte ATP-beløb kan udløse forskellige beløb som samlet arbejdsmarkedsbidrag. Der vil gælde to sæt satser, der begge udgør fuldt ATP-bidrag.

Derfor vil der blive fastsat administrative regler om, at den arbejdsgiver, der er bundet af en kollektiv overenskomst, aftale eller almindelige bestemmelser efter § 4 a og har beskæftiget deraf omfattede lønmodtagere, skal foretage særskilt indbetaling og indberetning af ATP-bidragene efter § 4 a. Den særskilte indbetaling skal ske kvartalsvis og den særskilte indberetning efter udløbet

af hvert kalenderår via Statsskattedirektoratet, som efter de gældende regler.

Den arbejdsgiver, der har beskæftiget lønmodtagere efter både § 4 a og § 15, skal således foretage to indbetalinger og indberetninger i stedet for én.

Til nr. 2-5

Ændringerne, der er redaktionelle, er en følge af ændringen under nr. 1.

Til nr. 6

Det foreslås af administrative hensyn, at de medlemmer, der ønsker at bevare medlemskabet, når de overgår til selvstændig erhvervsvirksomhed efter § 2, stk. 2, selv skal indbetale det samlede bidrag efter § 15, som ATP's repræsentantskab har ændret og fortsat kan ændre efter § 19, stk. 3.

Dette indebærer, at et medlem, der udelukkende eller delvis har været § 4 a-medlem og derefter bliver selvstændig erhvervsdrivende, overgår til medlemskab efter lovens almindelige regler.

Til nr. 7

Det foreslås, at ATP's ledelse kun skal kunne ændre bidragene for andre medlemmer end § 4 a-medlemmer.

Til nr. 8

Den foreslåede § 19, stk. 4, pålægger ledelsen at fremkomme med en indstilling til arbejdsministeren om at nedsætte pensionsbeløbene for fremtidige tillægspensionister efter § 4 a, såfremt det ved de regelmæssige, aktuariemæssige opgørelser viser sig, at de beregnede pensionsudgifter overstiger indtægterne.

Forslaget er en nødvendig konsekvens af, at en sådan udgift ikke kan dækkes gennem en forhøjelse af bidraget, jf. ændringen under nr. 7.